

## Силабус курсу Науково-педагогічна практика

**Ступінь вищої освіти-** доктор філософії (PhD)  
**Рівень вищої освіти:** третій (освітньо-науковий рівень)  
**Галузь знань:** 01 Освіта / Педагогіка  
**Спеціальність:** 014 Середня освіта  
**Освітньо-наукова програма** «Середня освіта»  
**Компонент освітньої програми:** основна дисципліна  
**Рік підготовки** – 2 рік, семестр 4  
**Кількість кредитів** – 9  
**Мова викладання:** українська  
**Дні занять:** за розкладом  
**Консультації:** за розкладом



### Керівник курсу

Доктор педагогічних наук, доцент **Пришляк Оксана Юрївна**  
Контактна інформація: [pryshlyak\\_o@yahoo.com](mailto:pryshlyak_o@yahoo.com) 0352-43-58-31 (деканат)

### Опис дисципліни

Науково-педагогічна практика є формою практичної підготовки майбутніх викладачів. В умовах реального педагогічного процесу здобувачі наукового ступеня доктора філософії розумітимуть, як на основі фактичних знань з певного предмета, базових психолого-педагогічних дисциплін за допомогою сучасних технологій, методів, форм та засобів навчання формуються професійні навички та вміння для вирішення конкретних навчально-виховних задач. У результаті аспіранти сформуєть потребу систематично оновлювати свої знання та творчо їх застосовувати. Крім того, під час науково-педагогічної практики у здобувачів вищої освіти продовжує складатися власний творчий стиль педагогічної та наукової діяльності.

Науково-педагогічна практика сприяє розвитку професійної самосвідомості, культури спілкування, формуванню теоретичного, практичного та особистісно-мотиваційного компонентів професійної компетентності практикантів.

Формування практичних умінь і навичок аспіранта здійснюється під час проведення лекційних, семінарських (практичних) занять, організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Під час такої практики виникає можливість апробувати результати досліджень, що проводяться аспірантом під час написання дисертаційної роботи.

Контент науково-педагогічної практики розроблено на основі відповідних положень щодо підготовки фахівців у сфері освіти, норм та традицій вищої університетської освіти, а також профілю освітньо-наукової програми.

**Мета** науково-педагогічної практики – удосконалити педагогічну та наукову компетентність здобувача вищої освіти на основі теоретичних знань, організувати викладання дисциплін відповідно до завдань та принципів сучасної вищої освіти, вимог до його нормативного, наукового та навчально-методичного забезпечення, використовувати різноманітні форми організації навчальної діяльності студентів, застосовувати наукові методи з метою діагностики, контролю та прогнозування оцінки ефективності навчальної діяльності.

Науково-педагогічна практика передбачає виконання аспірантом таких видів робіт:

- підготовку та проведення лекційних, семінарських (практичних) занять;
- підготовку навчально-методичного забезпечення для проведення лекційних, семінарських (практичних) занять;
- розробку завдань та організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти з дисциплін, що викладаються;
- підготовку навчально-методичного забезпечення для проведення модульних контрольних робіт з дисциплін, що викладаються;
- підготовку навчально-методичного забезпечення для проведення залікових робіт та іспитів з дисциплін, що читаються;
- участь (разом з лектором) у проведенні заліків та іспитів для студентів відповідної спеціальності;
- участь у науково-методичних семінарах, науково-практичних конференціях факультету (кафедри) з презентацією результатів наукових пошуків;
- організацію й участь у проведенні виховних справ кафедри (імпрез, тренінгів, квестів) з реалізацією методів педагогічної діагностики сформованості соціальних та громадянських компетентностей студентів.

У результаті проходження науково-педагогічної практики в аспірантів повинні бути сформовані конструктивні, організаторські, комунікативні та пошуково-дослідницькі вміння викладача закладу вищої освіти, необхідні для забезпечення провідних аспектів науково-педагогічної діяльності: навчальної, методичної, виховної та науково-дослідницької.

| Години  |          |           | Тема   | Результати навчання   | Завдання  |
|---|----------|-----------|--|---|---|
| лек<br>ції.   | сем<br>. | сам<br>.р |  |   |   |
| <b>Змістовий модуль I.</b><br><b>Викладацька діяльність аспіранта-практиканта</b> |          |           |  |   |   |
| 2   | 4        | 10        | <b>1.</b> Нормативно-правова база як основа освітнього процесу. Ознайомлення із програмно-методичним забезпеченням         | Знати систему середньої освіти в Україні. Глибоко розуміти теоретичні та практичні проблеми методики викладання іноземних мов. Розуміти процеси і явища в галузі середньої освіти. Знати сучасні методологічні засади методики навчання іноземних мов. Вміти узагальнювати процеси та явища в освітній галузі (середньої освіти), вміти встановлювати причинно-наслідкові зв'язки | Питання, обговорення  |
|   | 4        | 20        | <b>2.</b> Планування викладацької діяльності, ключові критерії щодо підготовки до занять у закладах середньої освіти.      | Здатність планувати власну викладацьку діяльність із застосуванням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій та дотриманням академічної доброчесності. Вміти генерувати нові ідеї й нестандартні підходи до їх реалізації (креативність).   | Питання, обговорення дискусія,                              |
|   | 4        | 10        | <b>3.</b> Науково-методичний та психолого-педагогічний аналіз відвіданих занять у закладах середньої освіти.               | Знати основні критерії щодо науково-методичного та психолого-педагогічного аналізу навчальних занять. Вміти критично та конструктивно підходити до аналізу відвіданих занять  | Питання, обговорення дискусія, кейси                        |
|   | 4        | 12        | <b>4.</b> Розробка завдань з іноземної мови для самостійної роботи, поточного контролю, тестів у закладах середньої освіти | Розуміти важливість самостійної роботи, знати особливості її організації у закладах середньої освіти. Вміти розробляти завдання для контролю самостійної роботи у закладах середньої освіти   | завдання для самостійної роботи, поточного контролю, тестів |
|   | 4        | 12        | <b>5.</b> Організація активних форм навчання (круглий стіл; зустріч з фахівцями тощо) у закладах середньої освіти          | Здатність оперувати класичними та новітніми методами викладання іноземних мов, реалізовувати діяльнісний і компетентнісний підходи на основі лінгводидактичних засад; виконувати роль агента змін, тьютора, едвайсера, коуча, фасилітатора, ментора у навчанні іноземних мов в освітньому процесі Нової української школи.  | Питання, обговорення дискусія, кейси, презентація           |

|  |   |    |   |  |   |
|--|---|----|---|--|---|
|  | 4 | 10 | 6. Положення про дистанційну освіту. Організація дистанційного навчання у закладах середньої освіти   | Знати положення про організацію дистанційного навчання. Здатність виявляти гнучкість, креативність, ініціативність задля вирішення фахових проблем через упровадження інновацій  | Питання, обговорення дискусія, кейси, ІНДЗ        |
| <b>Змістовий модуль 2.<br/>Методична діяльність аспіранта -практиканта</b> |   |    |   |  |   |
| 2  | 4 | 10 | 7. Особливості організації освітнього процесу у закладах середньої освіти   | Здатність аналізувати проведення різних форм організації освітнього процесу та різних – ознайомлення аспірантів з методичною базою, навчальним планом, розкладом занять тощо);   | Питання, обговорення дискусія, кейси, презентація |
|  | 4 | 10 | 8. Основні положення організації кредитно-трансферної системи навчання.   | Знати особливості функціонування кредитно-трансферної системи навчання.  | Питання, обговорення дискусія, кейси, презентація |
|  | 4 | 10 | 9. Навчально методичне забезпечення для вивчення іноземних мов у закладах середньої освіти (зміст, навчальні програми, робочі програми з навчальних дисциплін, силабус, підручники, посібники, методичні рекомендації ) | Знати програму, зміст навчальної дисципліни та вміти застосовувати різні види навчальних занять, розробляти навчально методичне забезпечення; підручники та посібники (навчальні програми для вивчення іноземних мов у закладах середньої освіти та робочі програми з навчальних дисциплін, підручники, посібники, методичні рекомендації); Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати інноваційні міждисциплінарні та міжнародні проєкти. | есе, презентація, ІНДЗ                            |
|  | 4 | 10 | 10. Участь аспірантів у засіданнях кафедр, методичних секцій, у роботі семінарів викладачів.  | Участь аспірантів у засіданнях кафедр, методичних секцій, у роботі семінарів викладачів. Здатність до реалізації процедур проєктування, організації та моніторингу педагогічних систем і технологій з урахуванням необхідних перетворень в освітній галузі з методики викладання іноземних мов (середня освіта), в діяльності науковців, управлінців і педагогів-практиків.  | Питання, обговорення дискусія, кейси, презентація |
| <b>Змістовий модуль 3.<br/>Виховна діяльність аспіранта-практиканта</b>    |   |    |   |  |   |
| 2  | 4 | 10 | 11. Організація виховної роботи у закладах у  | Здатність до реалізації процедур проєктування, організації та моніторингу педагогічних систем і технологій з урахуванням необхідних  | Питання, обговорення                              |

|  |   |    |  |   |  |
|--|---|----|--|---|--|
|  |   |    | зкладах середньої освіти   | перетворень в освітній галузі з методики викладання іноземних мов (середня освіта), в діяльності науковців, управлінців і педагогів-практиків.  | ння<br>диск<br>уся,<br>кейс<br>и,<br>презе<br>нтаці<br>я         |
|  | 4 | 10 | 12. Відвідання та аналіз виховних заходів у закладах середньої освіти, що проводять інші аспіранти-практиканти   | Обізнаність та здатність інтелектуально взаємодіяти з найновішими дослідженнями у галузі середньої освіти, ґрунтовно розуміти теоретичні й практичні проблеми з методики викладання іноземних мов. Уміти здійснювати критичний аналіз історичних надбань, оцінювати й узагальнювати різні наукові погляди щодо методики викладання іноземних мов, формулювати й обґрунтовувати обрану наукову концепцію | есе,<br>звітн<br>ий<br>аналі<br>з                                |
|  | 4 | 20 | 13. Підготовка і проведення одного виховного заходу у закладах середньої освіти.   | Здатність генерувати нові ідеї й нестандартні підходи до їх реалізації (креативність).  | захід  |
|  | 4 | 10 | 14. Психолого-педагогічне вивчення особистості / групи у закладах середньої освіти   | Знати психологічні особливості розвитку особистості/групи. Здатність вибудовувати конструктивну взаємодію з учнями/здобувачами, створювати сприятливий психологічний клімат в освітньому середовищі.  | есе,<br>ІНДЗ   |
| <b>Змістовий модуль 4.<br/>Науково-дослідна діяльність аспіранта-практиканта</b> |   |    |  |   |  |
| 2  | 4 | 20 | 15. Виконання індивідуальних дослідницьких психолого-педагогічних завдань упродовж наукової педагогічної практики у закладах середньої освіти та складання відповідного звіту. | Здатність розв'язувати проблеми і завдання в освітній галузі на основі осмислення тенденцій розвитку, чинників впливу з використанням теоретичних та експериментальних методів. Здатність до публічного представлення та захисту результатів дисертаційного дослідження з дотриманням принципів академічної доброчесності   | аналі<br>з<br>ситу<br>ації,<br>моде<br>люва<br>ння<br>ріше<br>нь |
|  | 8 | 10 | 16. Участь у роботі науково-методичних семінарів, науково-практичних конференцій кафедр, університету.   | Брати участь у роботі науково-методичних семінарів, науково-практичних конференцій кафедр, університету. Володіти здатністю прогнозувати результати своєї професійної діяльності; демонструвати авторитетність, інноваційність, високий рівень самостійності щодо прийняття рішень у нестандартних ситуаціях  | звіт   |

## Літературні джерела

1. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної л-ри, 2003. 320 с.
2. Вітвицька С. С. Практикум з педагогіки вищої школи: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної л-ри, 2005. 398 с.
3. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація: навчальний посібник. Київ: ВЦ «Академія», 2006. 256 с.
4. Гузій Н. В. Педагогічний професіоналізм: історико-методологічні та теоретичні аспекти: монографія. Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2004. 243 с.
5. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015. 224 с.
6. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник / О. В. Малихін, І. Г. Павленко, О.О. Лаврентьєва, Г. І. Матукова. Київ: КНТ, 2014. 262 с.
7. Мистецтво бути викладачем: практичний посібник / А. Брінклі, Б. Десанте, М.Флегм та ін. / за ред. О.І. Сидоренка. Київ: Навчально-методичний центр «Консорціум із удосконалення менеджмент освіти в Україні». 2003. 144 с.
8. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Київ: ЧП, 2007. 211 с.
9. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. Київ: «Академвидав», 2014. 456 с.
10. Гуревич Р.С. Освітнє середовище для підготовки майбутніх педагогів засобами ІКТ : [монографія] / Р.С. Гуревич, Г.Б. Гордійчук, Л.Л. Коношевський, О.Л. Коношевський, О.В. Шестопад; за ред. проф. Р.С. Гуревича. Вінниця : ФОП Рогальська І.О., 2011. 348 с.
11. Диброва Е.В., Евтушенко Н.Г. Применение компьютерных технологий в процессе обучения иностранным языкам. / Нові технології. Науковий вісник КУЕІТУ, 2009. № 4 (26). С. 149–152.
12. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти : вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. укр. в-ня доктор пед. наук, проф. С.Ю. Ніколаєва. Київ : Ленвіт, 2003. 273 с.
13. Кухаренко В. М. та ін. Теорія та практика змішаного навчання : монографія / ред. В.М. Кухаренко. – Харків: Міськдрук, 2016. 284 с.
14. Кучерук О.А. Організація навчально-дослідницької діяльності учнів як лінгвометодична проблема // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка, 2013. № 4(70). С. 19-24.
15. Литвин С. В., Склярєнко Н. К. Навчання писемного спілкування учнів старшої Загальноосвітньої школи. “Бібліотечка журналу “Іноземні мови”. Вип. № 3, 2001.
16. Маслюк Л.П. Новые технологии в процессе обучения иностранным языкам. Вестник ХНАДУ, 2009. № 44. С. 12–14.
17. Медіаграмотність на уроках суспільних дисциплін : посібник для вчителя / за ред. В.Іванова, О. Волошенюк, О. Мокрогуза. Київ : Центр вільної преси, Академія української преси, 2016. 201 с.
18. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підруч. для студ. лінгв. ун тів і фак. ін. мов вищих навчальних закладів. О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борєцька та ін. / під заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. 590 с.
19. Недюха М. П. До питання про предмет методики викладання (Постнекласичні та синергетичні аспекти) // Вища освіта України. 2003. № 3. С.63-69.
20. Ніколаєва С. Ю. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах. Київ: Ленвіт, 1999. с.14-37.
21. Осадченко І. І. Дидактична взаємозалежність технології проблемного, контекстового та ситуаційного навчання. Науковий вісник Чернівецького університету. Серія : Педагогіка та психологія. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2010. Вип. № 517. С. 97-110.

22. Остапенко Н. М. Теорія і практика формування лінгводидактичних компетентностей у студентів філологічних факультетів ВНЗ : монографія. Черкаси : видавець Чабаненко Ю, 2008. 330 с.
23. Паламарчук Л. М., Олендр Т. М. Формування комунікативної компетентності майбутніх учителів нефілологічних спеціальностей у контексті міжпредметної інтеграції Всеукраїнський науково-практичний журнал «Директор школи, ліцею, гімназії». – № 6. Кн. 2. Том IV (82) : Спеціальний тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору». К. : Гнозис, 2018. С. 475-488.
24. Редько В. Г., Полонська Т. К., Басай Н. П. та ін. Лінгводидактичні засади навчання іноземної мови учнів старших класів загальноосвітніх навчальних закладів. Київ : Педагогічна думка, 2013. 260 с.
25. Сокол М., Царик О. Прагматичні аспекти формування професійних компетентностей майбутніх фахівців у процесі навчання іноземних мов. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр.* / [редкол.: А.В. Сущенко (голов. ред.) та ін.]. Запоріжжя : КПУ, 2019. Вип. 62. Т. 2. С. 191-195.

### Політика оцінювання

- Політика щодо речення та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10% від оцінки). Перескладання модулів і тем відбувається за наявності підтверджених поважних причин (наприклад, довідка від лікаря).
- Політика щодо академічної доброчесності: Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, у середовищі MOODLE).
- Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.
- Передбачена можливість здобувачів отримати бали за участь у неформальній освіті.

### Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

| Види оцінювання          | % від остаточної оцінки |
|--------------------------|-------------------------|
| Модуль 1 (теми: 1-6,)    | 20                      |
| Модуль 2 (теми: 7-12)    | 20                      |
| Модуль 3 (теми: 11- 14,) | 20                      |
| Модуль 4 (теми: 15-16)   | 20                      |
| Захист практики          | 20                      |
| Разом:                   | 100                     |

## Шкала оцінювання: національна та ECTS

| Сума балів за всі види навчальної діяльності | Оцінка ECTS | Оцінка за національною шкалою                              |   |
|--|-------------|--|---|
|  |             | для екзамену, курсового проекту (роботи), практики         | для заліку  |
| 90 – 100                                     | <b>A</b>    | відмінно   | зараховано  |
| 85-89  | <b>B</b>    | добре  |   |
| 75-84  | <b>C</b>    |  |   |
| 65-74  | <b>D</b>    | задовільно   |   |
| 60-64  | <b>E</b>    |  |   |
| 35-59  | <b>FX</b>   | незадовільно з можливістю повторного складання             | незараховано но з можливістю повторного складання |
| 0-34   | <b>F</b>    | незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни | незараховано з обов'язковим повторним курсом      |

## Формат дисципліни

Змішаний (blended) - дисципліна має супровід в системі Moodle, структуру, контент, завдання і систему оцінювання. Blended Learning - викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, інтерактивні елементи, онлайн консультування і т.п. До силабусу також готуються матеріали навчально-методичного забезпечення: навчальний контент (розширений план лекцій, презентації, відео); тематика та зміст практичних робіт, ІНДЗ; завдання для підсумкового контролю (тести); електронне навчання в системі Moodle, Zoom.